

NEDELJA

ANALIZE • VESTI • STAVOVI

IEA: Višak ponude nafte i sledeće godine

EIA snizila prognozu cena nafte za 2025

**Bank of America: Cene gasa mogu da u 2025. skoče
za 60 odsto**

Bajatović: U Srbiji neće biti gasne krize

БУДУЋНОСТ
НА ДЕЛУ

Transnafta

Udruženje naftnih kompanija Srbije

PETROL

Energija za život

SNOGA
SRPSKA NAFTNA DRUŽENJA ASSOCIATION

ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ
1857

ASSOCIATION OF GEOPHYSICISTS AND ENVIRONMENTALISTS OF SERBIA

SADRŽAJ

NAFTA

IEA: Višak ponude nafte i sledeće godine.....	OVDE
EIA snizila prognozu cena nafte za 2025.....	OVDE
EU poziva na ublažavanje sankcija Gazprombanci	OVDE
Čelnik Chevrona: Sankcije nisu naškodile Iranu.....	OVDE
Exxon planira ulaganja od 33 milijarde dolara	OVDE
Rosnjeft isporučuje Indijcima 500.000 barela sirove nafte dnevno	OVDE
Cene dizela rastu zbog zatvaranja rafinerija	OVDE
Nove sankcije EU Rusiji	OVDE
Rumunska Vlada popravljа zakon o oporezivanju naftаša.....	OVDE
Velika Britanija sprema veliku akciju subvencionisanja OIE.....	OVDE
UNKS: Kretanje cena nafte Brent	OVDE

PRIRODNI GAS

Bank of America: Cene gasa mogu da u 2025. skoče za 60 odsto.....	OVDE
OMV i zvanično raskinuo ugovor sa Gazpromom.....	OVDE
EU iz Rusije uvozi 40 odsto LNG.....	OVDE
Katar protiv „korporativne održivosti“ koju nameće EU	OVDE

REGION

Bajatović: U Srbiji neće biti gasne krize.....	OVDE
Srbija i Azerbejdžan grade gasno-parnu elektranu.....	OVDE
Usvojen Zakon o južnoj interkonekciji u parlamentu FBiH	OVDE
Naftni terminal u Bihaću spreman do kraja 2025.....	OVDE
Vermilion mora da uradi procenu uticaja eksploatacije nafte u Hrvatskoj.....	OVDE
UNKS: Cene goriva u regionu.....	OVDE

Crude Oil Brent, DEC 06, 2024 – 09.53 GMT – 71.04 \$ oilprice.com

WPC
ENERGY
SERBIA

NATIONAL
COMMITTEE

IEA: Višak ponude nafte i sledeće godine

Očekuje se da će tržišta nafte i sledeće godine ostati sa velikom ponudom uprkos smanjenju proizvodnje OPEC+, saopštila je u međunarodna agencija za energiju (IEA), prenosi [invezz.com](https://www.invezz.com).

„Uporna hiperprodukcija nekih članica OPEC+, snažan rast ponude iz zemalja koje nisu članice OPEC+ i relativno skroman rast globalne potražnje za naftom čine da tržište izgleda udobno snabdeveno 2025. godine“, navodi agencija u svom decembarskom Izveštaju o tržištu nafte.

Organizacija zemalja izvoznica nafte i saveznici produžili su svoje strmovoljno smanjenje proizvodnje od 2,2 miliona barela dnevno za tri meseca do kraja marta.

Kartel je trebalo da eliminiše neke od ovih rezova i poveća proizvodnju od januara.

Međutim, najnovija odluka OPEC+ ne otklanja neizvesnost o tome kada će povlačenje rezova zapravo početi.

IEA je saopštila da je nakon što je OPEC+ produžio smanjenje proizvodnje, višak snabdevanja za sledeću godinu značajno smanjen.

Međutim, u odsustvu snažnijeg rasta tražnje, IEA i dalje vidi da će tržište nafte sledeće godine biti prekomerno za 950.000 barela dnevno.

„Ako OPEC+ počne da poništava dobrovoljne rezove od kraja marta 2025. godine, ovaj višak bi iznosio 1,4 mb/dan“, nastavlja se u izveštaju.

Agencija je takođe saopštila da je hiperprodukcija OPEC+ u novembru iznosila 680.000 barela dnevno.

Proizvodnja sirove nafte OPEC+ bi mogla dodatno da poraste sledeće godine ako Libija, Južni Sudan i Sudan budu mogli da održe proizvodnju i pošto Kazahstanska ekspanzija Tengiza od 260.000 barela dnevno bude počela, navodi agencija u izveštaju.

IEA veruje da će najvećim delom rasta ponude 2025. godine dominirati zemlje koje nisu članice OPEC-a.

Povećanje snabdevanja sirovom naftom i prirodnim gasom iz zemalja kao što su SAD, Brazil, Gvajana, Kanada i Argentina biće preko 1,1 milion barela dnevno 2025.

U novembru je globalna ponuda nafte porasla za 130.000 barela dnevno na 103,4 miliona barela dnevno, navodi se u izveštaju.

Povećanje je bilo 230.000 barela dnevno više nego u istom periodu prošle godine.

Do povećanja ponude došlo je zbog oporavka proizvodnje u Libiji i Kazahstanu.

IEA je saopštila da je ukupna ponuda nafte na putu da poraste za 630.000 barela dnevno ove godine i 1,9 miliona barela dnevno u 2025, na 104,8 miliona barela dnevno, čak i u odsustvu smanjenja OPEC+.

Snabdevanje izvan OPEC+ raste za oko 1,5 mb/dan u obe godine, predvođeno Sjedinjenim Državama, Brazilom, Gvajanom, Kanadom i Argentinom.

„Dok tržište pažljivo procenjuje tekuće geopolitičke tenzije i dinamiku snabdevanja OPEC+ koja se razvija, najveće pitanje za 2025. ostaje globalna potražnja za naftom“, napominje IEA.

Usporavanje rasta potražnje za naftom pripisano je iznenadnom zastoju kineske potrošnje nafte ove godine.

Takođe, na izgled je uticala niža potražnja u zemljama u razvoju kao što su Nigerija, Pakistan, Indonezija, Južna Afrika i Argentina.

Nizak rast tražnje će se verovatno nastaviti i sledeće godine.

Očekuje se da će potražnja naredne godine porasti za 1,1 milion barela dnevno, sa samo 840.000 barela dnevno 2024. godine, navodi agencija.

„Kako se godina bliži kraju, tržišta nafte izgledaju relativno mirno, sa trgovinom sirovom naftom u rasponu od 70-75 dolara po barelu“, navodi se u saopštenju.

EIA snizila prognozu cena nafte za 2025

Administracija za energetske informacije Sjedinjenih Država (EIA) snizila je svoje prognoze cena za 2025. za naftu Brent i američku laku naftu VTI, navodeći potencijalno povećanje zaliha koje bi moglo da izvrši pritisak na cene roba u drugoj polovini godine, prenosi [bnr.bg](#).

Prema novim prognozama, očekuje se da će cena sirove nafte tipa Brent u proseku 2025. godine iznositi 73,58 dolara po barelu, što predstavlja smanjenje od 3,26% u odnosu na prethodnu prognozu EIA o prosečnoj ceni od 76,06 dolara po

barelu.

Očekuje se da će prosečna cena američke lake sirove nafte VTI sledeće godine biti 69,12 dolara po barelu, što je 3,46 odsto ispod prognoze EIA od 71,60 dolara po barelu mesec dana ranije.

Istovremeno, očekuje se da će globalna proizvodnja nafte sledeće godine u proseku iznositi 104,2 miliona barela dnevno, pri čemu će zemlje OPEC+ proizvoditi 35,87 miliona barela, SAD 13,52 miliona barela, a zemlje van OPEC+ i SAD doprinose 28,41 miliona barela dnevno.

EU poziva na ublažavanje sankcija Gazprombanci

Evropska unija poziva SAD da ublaže sankcije protiv ruske Gazprombanke, prenosi Blumberg. Nakon nedavnih ograničenja, neke evropske kompanije i vlade upozorile su na pretnju energetske bezbednosti svojih zemalja, prenosi [bb.lv](#)

Uprkos tome što je Vladimir Putin ukinuo obavezu plaćanja ruskog gasa isključivo preko Gazprombanke, pregovori između EU i SAD se nastavljaju. Prema novom Putinovom dekretu, strani kupci mogu da koriste druge banke za konverziju valute u rublje, ali se plaćanje smatra završenim tek nakon što se rublje uplati na račun u Gazprombanci, koja ostaje jedina ovlašćena banka.

Dok je uredba pomogla stabilizaciji evropskog tržišta gasa, novi sistem plaćanja je

zakomplikovao proces i stvorio pravnu nesigurnost za banke, primećuje Blumberg. EU stoga razgovara sa SAD o mogućnosti korišćenja luksemburške podružnice Gazprombanke ili drugih kanala plaćanja.

Ministarstvo finansija SAD je 21. novembra uvelo blokirajuće sankcije Gazprombanci, čime je plaćanje za isporuku ruskog gasa stranim kupcima praktično nemoguće. Prema novim restriktivnim merama, transakcije sa bankom su dozvoljene do 20. decembra. Izuzetak za američke transakcije napravljen je za projekat Sahalin-2 – do 28. juna 2025. godine.

U opravdavanju sankcija, Vašington je naglasio da Rusija koristi Gazprombanku za kupovinu vojne opreme za nastavak rata protiv Ukrajine i za prebacivanje plaćanja ruskim vojnicima.

Čelnik Chevrona: Sankcije nisu naškodile Iranu

Izvršni direktor američke naftne kompanije Chevron rekao je u nedavnim primedbama upućenim think tanku Atlantic Council da sadašnje američke sankcije zapravo nisu držale iranske barele van tržišta, već su ih preusmerile, navodi [Press TV](#).

„I to važi za mnoge sankcije koje su trenutno na snazi. Nisu stvarno smanjili zalihe. Upravo su preusmerili snabdevanje“, rekao je Mike Wirth.

On je mislio na činjenicu da najveći deo zaliha iranske sirove nafte kupuju privatni kupci u Kini umesto da se prodaju vladama širom sveta.

Iran je povećao izvoz nafte kineskim kupcima u protekloj godini, a nedavne procene sugerišu da

su trenutne zalihe iranske nafte koje se isporučuju Kini na preko 1,5 miliona barela dnevno (bpd).

Uvozeći više od 0,75 miliona barela nafte dnevno iz Irana, Kina je bila najveći zvanični kupac iranske nafte pre 2018. godine kada su se bivši američki predsednik i sadašnji novoizabrani predsednik Donald Tramp povukli iz međunarodnog sporazuma o iranskom nuklearnom programu i uveli sankcije zemlji.

Međutim, sankcije su dovele do toga da Kina obustavi svoju zvaničnu kupovinu iranske nafte i umesto toga dozvoli svojim rafinerijama čajnika da kupuju pošiljke.

Wirth, čija je kompanija jedina američka kompanija uključena u aktivnosti proizvodnje nafte u zemlji pogođenoj sankcijama, izneo je ove primedbe jer se nada da će nova administracija na

čelu sa Trampom usvojiti bolje politike u pogledu snabdevanja naftom iz zemalja poput Venecuele, gde je njegova kompanija radi, kao i iz Irana i Rusije.

Exxon planira ulaganja od 33 milijarde dolara

Exxon Mobil tvrdi da će njegova godišnja potrošnja na projekte porasti na između 28 milijardi i 33 milijarde dolara između 2026. i 2030. godine, sa ciljem povećanja proizvodnje nafte i gasa za 18%, prenosi **Reuters**.

Najveći američki proizvođač nafte izložio je petogodišnji plan za proširenje proizvodnje i povećanje zarade do 2030. za 20 milijardi dolara u odnosu na ovogodišnjih projektovanih 34,2 milijarde dolara.

Nove mete dolaze u trenutku kada Exxon raste. Njegove operacije u Gvajani generišu ogroman profit, a posao sa škrljcima u SAD je na putu da udvostruči proizvodnju nafte ove godine kroz kupovinu kompanije Pioneer Natural Resources. Izvršni direktor Darren Woods rekao je da se očekuje da će povećana potrošnja projekta

„generisati povrat od više od 30% tokom trajanja investicija“. Fokus kompanije Exxon na proizvodnju nafte i gasa iz jeftinih polja nudi mu jedinstvenu konkurentsku prednost, rekao je on na brifingu za medije.

Spajanja ostaju sredstvo za ubrzanje poslovanja, rekao je Woods, dodajući: „prednosti koje rastemo u mom umu otvaraju vrata za M&A (spajanja i akvizicije)“.

Akcije Exxon-a pale su za 0,7% na 111,92 dolara sa mnogim projektima i ciljevima koji su već poznati. Veća potrošnja iznenadila je analitičare. Njegova prethodna kapitalna potrošnja, isključujući izdatke vezane za Pioneer, zahtevala je 22 do 27 milijardi dolara godišnje do 2027.

Rosnjeft isporučuje Indijcima 500.000 barela sirove nafte dnevno

Ruska državna naftna kompanija Rosnjeft pristala je da isporučuje skoro 500.000 barela dnevno (bpd) sirove nafte indijskoj Reliance Industries u najvećem ugovoru o snabdevanju naftom između dve zemlje, preneo je **Reuters** u četvrtak.

Desetogodišnji ugovor vredi otprilike 13 milijardi dolara godišnje po sadašnjim cenama. Prema ugovoru, Rosnjeft će isporučivati 20-21 teret veličine Aframak-a (80.000 do 100.000 metričkih tona) različitih vrsta ruske sirove nafte i tri tereta od oko 100.000 tona mazuta svakog meseca.

Indija će verovatno pribeći kupovini više ruskih energenata zbog tekućih previranja na Bliskom istoku. Indija je još u julu postala najveći svetski uvoznik ruske nafte, pretekavši Kinu. Podaci o indijskim isporukama iz trgovine i industrije pokazali su da je zemlja uvezla 2,07 miliona barela dnevno (bpd) ruske sirove nafte u julu, što je dobro za rast od 4,2% M/M i 12% I/I. To je premašilo kineski julski uvoz nafte za 1,76 miliona barela dnevno putem cevovoda i isporuka, na osnovu podataka kineske carine.

Indijske rafinerije kupuju rusku naftu sa popustom u odnosu na Brent otkako su zapadne zemlje smanjile uvoz ruskih energenata nakon početka sukoba u Ukrajini. Indijska kupovina ruske ESPO Blend nafte skočila je u julu na 188.000 barela dnevno jer su korišćena veća plovila Suezmaks. Rafinerije u severoistočnoj Kini su obično najveći kupci ESPO-a zahvaljujući njihovoj neposrednoj blizini Rusije; međutim, oni sada kupuju manje zbog slabe potražnje za gorivom.

„Potrebe Indije za ruskom naftom će rasti sve dok ne bude daljeg pooštavanja sankcija“, rekao je indijski izvor za preradu za Reuters.

Indija takođe pokušava da diverzifikuje svoje snabdevanje naftom u pokušaju da poboljša energetska bezbednost zemlje. Prošlog meseca, indijski premijer Narendra Modi rekao je tokom posete Gvajani da njegova vlada Gvajanu smatra ključnom za energetska bezbednost Indije. Modi je na posebnoj sednici parlamenta rekao da Gvajanu vidi kao važan izvor energije i da će

ohrabriti velika indijska preduzeća da investiraju u zemlji.

Gvajana nije odmah ispunila Modijevu želju, a indijski ministar spoljnih poslova Jaideep

Mazumdar rekao je da će se razgovori nastaviti i da bi takav dogovor obezbedio „veću predvidljivost“.

Cene dizela rastu zbog zatvaranja rafinerija

Cene dizela bi trebalo da porastu sledeće godine sa trenutno sniženih nivoa pošto je planirano da nekoliko rafinerija u razvijenim zemljama obustavi proizvodnju goriva, rekli su analitičari i trgovci **Reutersu**.

Nakon što su u novembru porasle na višemesečne maksimume, marže prerade dizela su pale u protekle dve nedelje u svim regionima, uključujući Sjedinjene Države, Evropu i Aziju.

Sledeće godine se procenjuje da će kapacitet prerade u Evropi i SAD biti trajno zatvoren oko milion barela dnevno (bpd). Međutim, očekuje se da će još 800.000 bpd ili nešto više doći na mrežu u Kini, Indiji i Indoneziji, prema proračunima Reutersa.

Rafinerije predviđene za zatvaranje uključuju rafineriju Grangemouth, jedino postrojenje za preradu sirove nafte u Škotskoj, koje bi trebalo da bude zatvoreno u drugom kvartalu 2025. godine, rafineriju nafte u Hjustonu u LiondellBasell-u i rafineriju Phillips 66 u Los Angelesu, koja bi trebalo da bude zatvorena do kraja sledećeg godine.

Zatvaranje rafinerija u Evropi i SAD moglo bi da podrži marže na dizel gorivo 2025. godine, dok se

očekuje da će potražnja porasti u odnosu na ovogodišnji nivo, prema analitičarima.

„Za 2025. smo konstruktivni u pogledu evropskih cena dizela zbog zatvaranja kapaciteta, još uvek niske marže koje će zadržati nivoe iskorišćenosti relativno niskim i blagog oporavka potražnje“, rekla je za Rojters Natalija Losada, analitičarka Energi Aspects.

Potražnja za dizelom u Indiji i drugim zemljama Južne i Jugoistočne Azije mogla bi da se oporavi sledeće godine, ali Kina bi mogla da predstavlja veliku kočnicu globalnoj potražnji za dizelom, zbog onoga što analitičari sada vide kao strukturni pomak u potražnji za gorivom usred porasta prodaje električnih vozila i LNG kamiona.

Daimler Truck iz Nemačke nedavno je za Fajnenšel tajms rekao da je jedan od najvećih proizvođača kamiona na svetu video „apsolutno katastrofalno tržište“ u Kini.

Potražnja za transportnim gorivima u Kini mogla bi dostići vrhunac pre sledeće godine, prognozirala je istraživačka jedinica Kineske nacionalne naftne korporacije (CNPC) ranije 2024.

Nove sankcije EU Rusiji

Zemlje EU složile su se u sredu oko 15. paketa sankcija kao odgovor na tekući napad Rusije na Ukrajinu.

Dok se na postojeću listu sankcija dodaje još pojedinaca i organizacija, nove sankcije će takođe ograničiti aktivnosti brodova koji pripadaju trećim zemljama koji deluju kao podrška Rusiji, prenosi **Anadolija**.

EU nameće širok spektar ograničenja Rusiji, uključujući trgovinu, finansije, energetiku,

industriju, tehnologiju, transport, uključujući naftu i ugalj, robu dvostruke namene i luksuznu robu, kao i zlato i dijamante.

Sankcije uključuju i zabranu otpreme sirove nafte i nekih naftnih derivata koji se transportuju morem iz Rusije u EU, isključenje nekih ruskih banaka iz međunarodnog platnog sistema SVIFT i obustavljanje aktivnosti mnogih radiodifuznih organizacija.

Rumunska Vlada popravlja zakon o oporezivanju naftaša

Rumunska vlada je 4. decembra usvojila regulatorni akt kojim se, između ostalog, menjaju

neke odredbe Fiskalnog kodeksa, neke sa direktnim uticajem na kompanije u sektoru nafte

i gasa za koje je zakonom nedavno usvojenim i proglašenim zakonom predviđeno utrostručenje poreza na promet sa 0,5% na 1,5% od sledeće godine, prenosi **Economica.net**.

Tako se, nakon izmena koje je usvojila Izvršna vlast, porez na promet, odnosno minimalni porez, za ova preduzeća vraća na 0,5%, proizilazi iz teksta koji je usvojila Izvršna vlast. U suštini, Vlada je sada odlučila da ove kompanije, koje duguju specifičan porez od 0,5% prometa, budu oslobođene obaveze plaćanja opšteg poreza od 1% od prometa koji je nametnut preduzećima sa

godišnjim prometom od preko 50 miliona evra. Rumunski parlament usvojio je jesenas amandman na Fiskalni zakonik, o čemu je štampa već pisala, a koji se odnosi na ukidanje cenzusa od 50 miliona evra do koje kompanije u sektoru nafte i gasa nisu plaćale 0,5 odsto prometa. porez. U praksi, zakonodavac je presudio da će svako preduzeće u sektoru, bez obzira na veličinu – pa čak i preduzeće koje ima benzinsku ili TNG stanicu, plaćati porez na promet od 0,5%. Iznos se duguje pored poreza na dobit.

Velika Britanija sprema veliku akciju subvencionisanja OIE

Financial Times izveštava da ministri Velike Britanije sastavljaju planove za „najveću aukciju subvencija za obnovljivu energiju u zemlji“, u pokušaju da ispune vladin „izazovni“ cilj za „čistu energiju do 2030.“. U petak, ministar energetike Ed Miliband treba da pokrene svoj „Akcioni plan za čistu energiju 2030“, u kojem će izložiti kako će zemlja dekarbonizirati svoj električni sistem do kraja ove decenije, objašnjava se u članku. UK već subvencionište tehnologije čiste energije kroz svoje ugovore za aukcije za razliku (CfD), sa rekordnim 131 projektom koji obezbeđuje fiksnu

cenu za energiju u narednih 15 godina u poslednjoj rundi (pogledajte pokrivenost Carbon Brief-a), dodaje FT. Ministri sada žele da održe najveću CfD aukciju „ikad“ 2025. godine, u pokušaju da dostignu „95% čiste energije do 2030. godine“, izveštava se. U članku se citira vladin izvor koji kaže: „Kada razmišljate o dugim vremenima za projekat kao što je priobalna vetroelektrana, ima smisla započeti sa CFD-ovima sada i baciti knjigu na ovo sa velikom rundom aukcije što je pre moguće, verovatno sledeće godine. Bio bi to najveći koji smo videli do sada.“

Bank of America: Cene gasa mogu da u 2025. skoče za 60 odsto

Cene gasa bi mogle da skoče na 70 evra/MWh ako dođe do neočekivanih prekida snabdevanja, bilo da se radi o gasu iz gasovoda ili LNG-u

Evropske cene plavog goriva 2025. će u proseku iznositi 40 evra/MWh, ali bi mogle da skoče na 70 evra/MWh (+60% na sadašnji nivo), predviđaju analitičari **Bank of America** (BofA).

Očekuje se da će cene na holandskom TTF čvorištu porasti za 15% sledeće godine u odnosu na 2024. Januarski ugovor se poslednji put trgovao po ceni od 44,8 evra/MWh (oko 494 evra za hiljadu kubnih metara).

Kako je ranije preneo NiK, evropski komesar za energetiku Dan Jorgensen priznao je da je

strategija EU da odbije gorivo iz Rusije neefikasna i da je zemljama potreban novi pristup. Iako neke zemlje (na primer, Austrija) uveravaju da su spremne da odbiju ruski gas pripremajući rezerve, 2025. godine neće biti tako lako popuniti rezerve. Konkurencija za LNG postaje sve intenzivnija, a istek ugovora o tranzitu gasa iz Rusije kroz Ukrajinu i poteškoće sa plaćanjem zbog američkih sankcija dodatno stvaraju probleme u snabdevanju.

Prema NiK-u, koji deli mišljenje analitičara BofA, ovi rizici znače da će celokupno povećanje isporuka LNG-a ići samo na pokriće izgubljenih obima isporuka gasa iz Ruske Federacije.

OMV i zvanično raskinuo ugovor sa Gazpromom

OMV je raskinuo svoj dugoročni ugovor o snabdevanju prirodnim gasom sa ruskim Gazprom eksportom, navodeći kao razlog višestruka fundamentalna kršenja ugovornih obaveza od strane dobavljača, prenosi **Anadolija**. Ugovor, koji je prvobitno potpisan 2006. godine i koji bi trebalo da ističe 2040. godine, prekinut je od 16. novembra 2024. godine, kada je Gazprom eksport obustavio isporuke gasa OMV-u, navodi se u saopštenju kompanije.

Pre prekida, OMV je dobijao oko 7.400 megavat-sati (MWh) gasa na austrijsko-slovačkoj granici, što je približno 5 teravat-sati (TWh) mesečno.

Generalni direktor OMV-a Alfred Stern istakao je posvećenost kompanije pouzdanom snabdevanju svojih kupaca na svim tržištima i zemljama.

„Pošto smo potpuno svesni ove duboke odgovornosti, mi kontinuirano sprovodimo našu strategiju diverzifikacije za izvore snabdevanja gasom i dodatne kapacitete gasovoda“, rekao je Stern.

„Zahvaljujući uspešnim naporima našeg tima za gas tokom protekle tri godine, OMV je u veoma dobroj poziciji da iskoristi naš raznovrsni portfolio alternativnih izvora gasa, čuvajući sigurnost snabdevanja za naše kupce“, dodao je on.

EU iz Rusije uvozi 40 odsto LNG

Ruski tečni prirodni gas (LNG) čini 40 odsto ukupnog obima izvoza gasa iz Rusije u Evropsku uniju, dok je za poslednje tri godine cena ove vrste goriva porasla za 150 odsto, prenose **RIA Novosti**.

Međutim, nova Evropska komisija pod Ursulom fon der Lajen insistira na potpunom odbijanju ruskog LNG-a u korist kupovine iz Sjedinjenih Država. „Naš cilj je da proteramo ruski prirodni gas sa evropskog tržišta i aktivno ulažemo u razvoj zelene energije za smanjenje cena za industriju i potrošače“, naglasio je šef EK.

Prema pisanju publikacije, izvoz LNG iz Rusije u EU nastavlja da raste i iznosio je 20 odsto u trećem kvartalu. Ukupni izdaci Evropske unije za

kupovinu tečnog gasa iznosili su oko 3,5 milijardi evra, pri čemu je Francuska udvostručila kupovinu.

Od januara do juna ove godine uvoz gasa je povećan za 11% u odnosu na isti period 2023. godine. Kao rezultat toga, Rusija je pretekla Katar i zauzela drugo mesto među dobavljačima gasa u EU posle Sjedinjenih Država, na koje otpada 35% ovog tržišta.

Evropska komisija pokušava da smanji zavisnost od ruskog gasa, ali stručnjaci upozoravaju na moguće poskupljenje i neopravdanost takve strategije. Analitičari sa kojima je izdanje razgovaralo ističu da su podzemna skladišta već puna, ali u hladnim vremenskim uslovima

potražnja za gasom premašuje obim njegovog ubrizgavanja. Predviđaju da bi do sredine januara

cene gasa mogle da porastu na 600 dolara za hiljadu kubnih metara i više.

Katar protiv „korporativne održivosti“ koju nameće EU

Nove obaveze izveštavanja o „korporativnoj održivosti“ (ESG – Environment, Social, Governance), koje su ove godine nametnule Evropska unija i velike kompanije iz trećih zemalja koje posluju u EU, stvaraju poteškoće koje „za nas nemaju nikakvog smisla“, rekao je šef kompanije KatarEnergy, državnog naftnog i gasnog giganta iz Katara, koji je nakon početka rata u Ukrajini postao jedan od glavnih snabdevača Unije gasom, prenosi **Profit.ro**. „Moja poruka Evropi i Evropskoj komisiji je sledeća: da li želite da nam kažete da ne želite LNG od nas u EU? Ja sigurno neću isporučivati LNG EU kako bih ispunio njihove energetske potrebe, da bi onda bili kažnjeni procentima naših globalnih prihoda“, rekao je izvršni direktor KatarEnergi Saad Al-Kaabi, koji je i državni ministar za energetiku Katara, povodom

Doha Forum. U prvih 6 meseci 2024. godine, prema zvaničnim podacima, isporuke iz Katara činile su oko 12% ukupnog uvoza LNG u EU. Nova Direktiva EU o korporativnoj održivosti Due Diligence, koja je stupila na snagu u julu, zahteva od velikih kompanija da identifikuju i rešavaju pitanja ljudskih prava, kao što je dečiji rad, kao i klimatske promene i druga pitanja. Takođe čini kompanije ranjivim na tužbe i novčane kazne ako se identifikuju kršenja ESG-a u njihovim lancima vrednosti i logistike. Kompanije će morati da angažuju ljude da temeljno pregledaju ove lance i sertifikuju usklađenost sa svim standardima i najboljom praksom. Obaveze Direktive se odnose na sve kompanije koje nisu članice EU koje imaju godišnje prihode veće od 450 miliona evra u Uniji ili iz Unije.

Bajatović: U Srbiji neće biti gasne krize

Generalni direktor Srbijagasa Dušan Bajatović rekao je za **RTS** da građani ne treba da brinu za količine gasa u Srbiji, kao i da ostaje cena od 770 evra za priključak za gas. "U Srbiji neće biti gasne krize, neće biti restrikcija, spremni smo u toplinama ako se nešto slučajno desi", kaže Bajatović.

Energetska bezbednost Evrope i dalje je veoma zavisna od gasa – što direktno za grejanje što za rad gasnih centrala iz kojih se pokriva najmanje petina potrošnje električne energije. Bugarska bi mogla da obustavi tranzit ruskog gasa u Srbiju.

Ovo nije prvi put da bugarski ministar energetike Vladimir Malinov najavljuje takvu mogućnost. Izjava bugarskog ministra dolazi nakon što su SAD u novembru uvele sankcije ruskoj državnoj Gazprombanci, kojoj su svi kupci ruskog gasa do sada morali da plaćaju svoje transakcije, ali je, kako navodi RTS, ruski predsednik Vladimir Putin 6. decembra ukinuo taj uslov.

Generalni direktor Srbijagasa Dušan Bajatović rekao je da evropska administracija traži načine

da prekine transport gasa, odnosno da se prilagodi onome što hoće Amerikanci.

„Amerikanci hoće da izbace Ruse sa evropskog gasnog tržišta, i da prodaju isključivo svoj gas pod izgovorom da Rusima treba to uskratiti jer vode agresivni rat protiv Ukrajine“, naveo je Bajatović. Istakao je da smo bezbedni sigurno do kraja decembra, i napomenuo da je više zemalja uključujući i Srbiju pisalo Stejt departmentu, koji usmerava šta da se radi, a ne daje opciju koja bi bila alternativa.

Kada je reč o proširenju skladišta Banatski Dvor, Bajatović je istakao da Srbija radi na njegovom proširenju i obezbeđivanju dodatnih količina iz Azerbejdžana.

„Uz nova ulaganja, povećaćemo kapacitet skladišta na 850 miliona kubnih metara komercijalnog gasa, da proizvodi u danu 12,5 miliona, uz dnevno utiskivanje od 5,8 miliona kubika. Razgovaramo i sa partnerima iz Rusije, Azerbejdžana i Turske kako bismo osigurali kontinuitet snabdevanja. U Srbiji neće biti gasne krize niti restrikcija“, zaključio je Bajatović.

Srbija i Azerbejdžan grade gasno-parnu elektranu

Srpski ministar finansija Siniša Mali sastao se u utorak sa ministrom ekonomije Azerbejdžana Mikailom Džabarovim sa kojim je razgovarao o konkretnim načinima saradnje na važnim projektima, pre svega u energetske sektoru, prenosi **Tanjug**.

Mali je u objavi na Instagramu najavio da azerbejdžanska delegacija treba da poseti Beograd u drugoj polovini decembra i da su on i Džabarov izrazili spremnost da potpišu memorandum o razumevanju tokom posete.

Mali je napomenuo da je izgradnja gasno-parne

elektrane u Nišu od 500 MW u okviru plana razvoja energetske infrastrukture do 2028. godine, koji su dogovorili predsednici Srbije i Azerbejdžana Aleksandar Vučić i Ilham Alijev, najvažniji projekat o kojem se razgovaralo na sastanku.

„U narednom periodu pojačaćemo saradnju kako bismo uspešno dogovorili realizaciju ovog važnog projekta“, napisao je Mali i dodao da su se on i Džabarov složili da je projekat veoma značajan za obe zemlje.

Usvojen Zakon o južnoj interkonekciji u parlamentu FBiH

Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, usvojio je Zakon o južnoj interkonekciji, gasovodu čijom bi se izgradnjom BiH oslobodila zavisnosti od ruskog gasa, prenosi **Slobodna Evropa**.

Da bi zakon postao važeći, potrebno je da ga usvoji i entitetski Dom naroda.

Poslanici Hrvatske demokratske zajednice (HDZ BiH) glasali su protiv zakona.

Južna interkonekcija je gasovod koji bi bio spojen na terminal za tečni gas (LNG) na hrvatskom ostrvu Krk, a samim tim i na evropske gasovode, a išao bi iz pravca Hrvatske preko zapadne Hercegovine do centralne BiH.

Planirani gasovod je vredan oko 100 miliona evra i dugačak je oko 180 kilometara.

Trenutno, Bosna i Hercegovina sav gas dobija iz Rusije preko gasovoda Turski tok, koji u zemlju

ulazi kod Zvornika na granici sa Srbijom.

Zakon je razmatran po hitnom postupku, na predlog Stranke demokratske akcije (SDA).

Naftni terminal u Bihaću spreman do kraja 2025

Rekonstrukcija Terminala u Bihaću, koja je počela u julu 2024. godine, predstavlja značajan iskorak u osiguranju energetske sigurnosti Federacije Bosne i Hercegovine. Terminal će biti spreman za rad u punom kapacitetu krajem 2025. godine, prenosi **Akta.ba**

Federalni ministar energetike, rudarstva i industrije Vedran Lakić je prilikom posete Terminalu istakao značaj ovog projekta. „Uspostavljanjem operativnog rada Terminala Vlada Federacije BiH će biti u mogućnosti da formira dodatne rezerve naftnih derivata u skladu sa direktivama EU, dok će kroz rad

Terminala biti otvorena nova radna mesta i biće angažovan broj privrednih subjekata sa područja Krajine“, rekao je Lakić.

Investicija vredna 20 miliona KM osigurana je krajem aprila ove godine kroz kreditni aranžman Razvojne banke Bosne i Hercegovine, a modernizacija podrazumijeva sanaciju i rekonstrukciju akumulacije, zamenu vodovodnih cijevi i opreme, te uvođenje novih tehnoloških i sistema zaštite od požara. U planu je i renoviranje trafostanice, postavljanje novih kablova, modernizacija zgrada i magacina.

Vermilion mora da uradi procenu uticaja eksploatacije nafte u Hrvatskoj

Ministarstvo zaštite okoline i zelene tranzicije Hrvatske naložilo je kompaniji Vermilion Zagreb Exploration, u vlasništvu kanadske kompanije Vermilion Energy, da izradi glavnu prijemnu procenu ekološke mreže za novo eksploataciono polje ugljovodonika kod Kutina, odlukom od kraja god. novembra, jer se bez ovoga ne može isključiti mogućnost značajnih negativnih posledica, prenosi **Energetika-net**.

Naime, letos je kompanija Vermilion Zagreb Exploration objavila komercijalno otkriće nafte i gasa na istraživačkom području Sava-07 kod Kutine, o čemu je obavestila Agenciju za ugljovodonike, a planira se da proizvodnja počne brzo, već 2025. Godine.

Kako je navedeno u odluci Ministarstva, buduće

eksploataciono polje imaće 26 radnih površina za proizvodne bunare. Kako je saopšteno u avgustu, rezerve polja Zbjegovača na tom istraživačkom području iznose 4,4 miliona barela ekvivalenta nafte, što ga svrstava među pet najvećih nalazišta u Hrvatskoj.

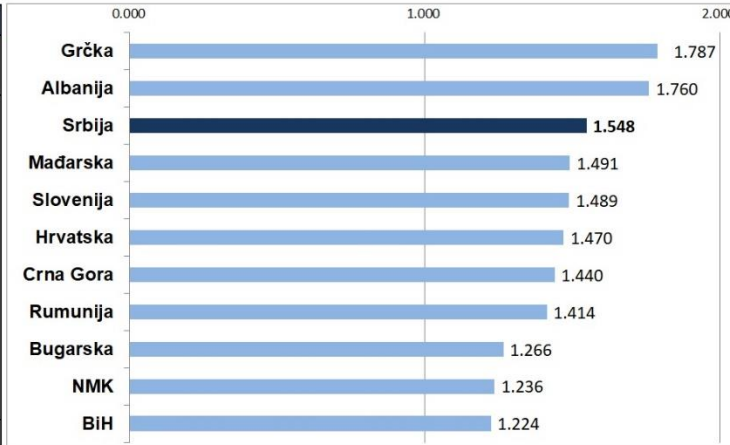
Međutim, lokacija sliva je delom u okviru Zaštićenog područja sa ribnjacima Poilovlje i Donja Posavina važnim za ptice, planirani cevovodi na tri mesta prelaze Posebno zaštićeno područje od značaja za vrste i tipove staništa (PPOVS) Ilova. Takođe, na udaljenosti od oko 55 kilometara od mesta preuzimanja nalazi se PPOVS Lonjsko polje. Vermilion nije odgovorio Forbsu na pitanje kako će odluka ministarstva uticati na brzinu realizacije eksploatacije.

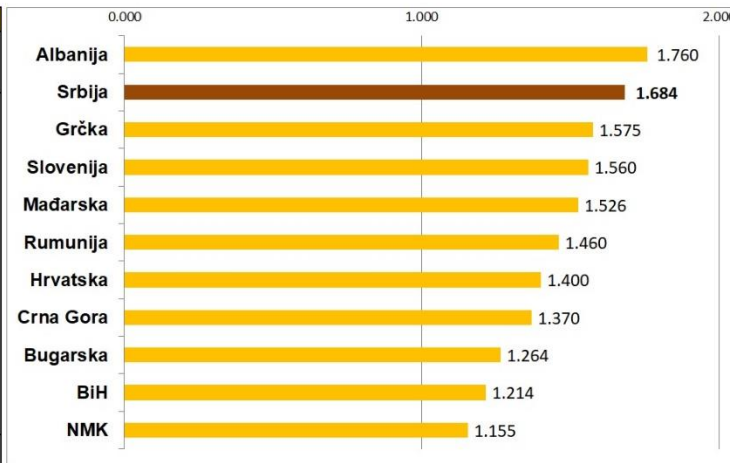
Prosečne maloprodajne cene goriva u zemljama regiona

02.12.2024. izraženo u EUR po srednjem kursu nacionalnih banaka

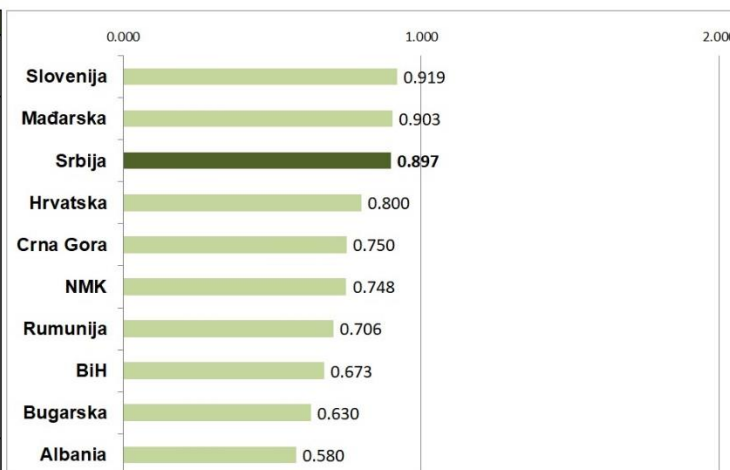
Benzin BMB 95 EN228 (EUR/l)		
	BMB 95 (EN 228)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
		
Grčka	1.787	+21.91%
Albanija	1.760	+20.04%
Srbija	1.548	+5.58%
Mađarska	1.491	+1.71%
Slovenija	1.489	+1.56%
Hrvatska	1.470	+0.29%
Crna Gora	1.440	-1.76%
Rumunija	1.414	-3.55%
Bugarska	1.266	-13.63%
NMK	1.236	-15.69%
BiH	1.224	-16.46%
Prosečna cena u regionu	1.466	

Dizel EN590 (EUR/l)		
	Evro dizel	u odnosu na prosečnu cenu regiona
		
Albanija	1.760	+21.21%
Srbija	1.684	+16.03%
Grčka	1.575	+8.49%
Slovenija	1.560	+7.45%
Mađarska	1.526	+5.14%
Rumunija	1.460	+0.58%
Hrvatska	1.400	-3.56%
Crna Gora	1.370	-5.63%
Bugarska	1.264	-12.90%
BiH	1.214	-16.35%
NMK	1.155	-20.47%
Prosečna cena u regionu	1.452	

TNG Autogas EN589 (EUR/l)		
	TNG autogas (EN 589)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
		
Slovenija	0.919	+20.81%
Mađarska	0.903	+18.76%
Srbija	0.897	+17.99%
Hrvatska	0.800	+5.17%
Crna Gora	0.750	-1.40%
NMK	0.748	-1.66%
Rumunija	0.706	-7.24%
BiH	0.673	-11.46%
Bugarska	0.630	-17.19%
Albania	0.580	-23.78%
Prosečna cena u regionu	0.761	

Udruženje naftnih kompanija Srbije www.unks.rs
 Vladimira Popovića 6, Novi Beograd --- office@unks.rs --- 011 71 21 750

WPC
ENERGY
SERBIA

**NACIONALNI
ENERGETSKI
KOMITET**

NEDELJA NEDELJA

ANALIZE • VESTI • STAVOVI